

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. liepos 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 1 straipsnio 1 dalis – Taikymo sritis – Sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ – Viešosios valdžios institucijos pareikštas ieškinys dėl nesąžiningos komercinės veiklos nutraukimo, kuriuo siekiama apsaugoti vartotojų interesus“

Byloje C-73/19

dėl *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas, Belgija) 2019 m. sausio 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. sausio 31 d. pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Belgische Staat, atstovaujama *Minister van Werk, Economie en Consumenten*, atsakingo už *Buitenlandse handel*, ir *Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en bemiddeling van de FOD Economie, K. M.O., Middenstand en Energie*, vėliau tapusios *Algemene Directie Economische Inspectie*,

Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en bemiddeling van de FOD Economie, K. M.O., Middenstand en Energie, vėliau tapusios *Algemene Directie Economische Inspectie*,

prieš

Movic BV,

Events Belgium BV,

Leisure tickets ÓActivities International BV

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (pranešėja) ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. sausio 29 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Movic BV*, atstovaujamos advokatų L. Savelkoul ir B. Schildermans,

* Proceso kalba: nyderlandų.

- *Events Belgium BV* ir *Leisure Tickets & Activities International BV*, atstovaujama advokato T. Baes,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos P. Cottin, L. Van den Broeck ir C. Pochet, padedamų advokato E. Vervaeke,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Heller ir G. Wils,

susipažinęs su 2020 m. balandžio 23 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 1 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Belgische Staat* (Belgijos valstybė), atstovaujamos *Minister van Werk, Economie en Consumenten* (darbo, ekonomikos ir vartotojų reikalų ministras), atsakingo už *Buitenlandse handel* (užsienio prekyba), ir *Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie* ((Bendrosios kontrolės ir tarpininkavimo direkcijos prie Federalinės viešosios ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo ir energetikos tarnybos, tapusios *Algemene Directie Economische Inspectie* (Bendroji ekonominės inspekcijos direkcija), generalinis direktorius)), taip pat Bendrosios kontrolės ir tarpininkavimo direkcijos prie Federalinės viešosios ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo ir energetikos tarnybos generalinio direktoriaus (toliau – Belgijos valdžios institucijos), ginčą su pagal Nyderlandų teisę įsteigtomis bendrovėmis *Movic BV*, *Events Belgium BV* ir *Leisure Tickets & Activities International BV* dėl to, kad šios nutrauktų jų vykdomą komercinę Belgijoje organizuojamų renginių bilietų pardavimo veiklą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 288) 7 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojų ir [verslininkų] konkurentų naudai egzistuotų pakankamos ir veiksmingos priemonės, užkertančios kelią nuolatiniams nesąžiningų sąlygų naudojimui sutartyse, pardavėjų ar tiekėjų [verslininkų] sudaromose su vartotojais.

2. Pirmojoje straipsnio dalyje nurodytos priemonės apima nuostatas, pagal kurias asmenys arba organizacijos, pagal nacionalinės teisės aktus turinčios teisėtą interesą apsaugoti vartotojus, gali pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus iškelti [pradėti] bylą teismuose arba kompetentingose administracinėse institucijose, kad būtų priimtas sprendimas dėl to, ar bendram naudojimui parengtos sutarčių sąlygos yra nesąžiningos, ir galėtų būti pritaikytos tinkamos ir veiksmingos priemonės, užkertančios kelią tolesniam tokių sąlygų naudojimui.

<...>“

- 4 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005, p. 22) 11 straipsnyje „Vykdymas [Teisės aktų taikymas]“ numatyta:

„1. Kad šios direktyvos nuostatų būtų laikomasi vartotojų interesais, valstybės narės užtikrina pakankamus ir veiksmingus būdus kovoti su nesąžininga komercine veikla.

Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus laikomi turinčiais teisėtą interesą kovoti su nesąžininga komercine veikla, įskaitant konkurentus, galėtų:

- a) pradėti bylą dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos;

ir / (arba)

- b) tokią nesąžiningą komercinę veiklą apskųsti administracinei institucijai, kuri kompetentinga priimti sprendimus dėl skundų ar pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą.

Pačios valstybės narės sprendžia, kurios iš šių galimybių turi egzistuoti, ir ar teismai ar administracinės institucijos gali reikalauti, kad skundai pirma būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais, įskaitant nurodytus 10 straipsnyje. Šios galimybės turi būti prieinamos nepriklausomai nuo to, ar vartotojai, kuriems daroma įtaka, yra toje pačioje valstybėje narėje, kurioje įsikūręs prekybininkas, ar kitoje valstybėje narėje.

<...>

2. Pagal 1 dalyje nurodytas teisines nuostatas valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms suteikia įgaliojimus, kurie, tais atvejais, kai jie mano, kad tokios priemonės, atsižvelgiant į visus interesus ir ypač į viešąjį interesą, yra būtinos, juos įgalintų [jiems leistų]:

- a) nurodyti nutraukti nesąžiningą komercinę veiklą arba pradėti atitinkamą teisinį bylos dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos nutraukimo nagrinėjimą;

arba

- b) jei nesąžininga komercinė veikla dar nebuvo vykdoma, bet kyla jos vykdymo grėsmė, uždrausti šią veiklą arba pradėti atitinkamą teisinį bylos dėl tokios veiklos uždraudimo nagrinėjimą,

net neturint įrodymų apie prekybininko [verslininko] tikruosius nuostolius ar žalą arba [jo] sąmoningą ketinimą ar aplaidumą.

Valstybės narės taip pat priima nuostatas, kad pirmojoje pastraipoje nurodytų priemonių būtų galima imtis skubos tvarka, ir tos priemonės:

- turėtų tik laikiną poveikį, arba
- turėtų galutinį poveikį,

suprantant, kad kiekviena valstybė narė sprendžia, kurią iš šių dviejų galimybių pasirinkti.

Be to, siekiant panaikinti ilgalaikius nesąžiningos komercinės veiklos, kurią galutiniu sprendimu yra įsakyta nutraukti, padarinius, valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms gali suteikti įgaliojimus:

- a) pareikalauti, kad toks sprendimas ar jo dalis būtų paskelbta tokiu būdu, kuris joms atrodo tinkamiausias;
- b) to, pareikalauti, kad būtų paskelbtas pataisantis pareiškimas.

<...>“

- 5 Pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/22/EB dėl ieškinių dėl uždraudimo ginant vartotojų interesus (OL L 110, 2009, p. 30) 1 straipsnyje numatyta, kad šia direktyva siekiama suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius ieškiniais dėl uždraudimo, kuriais siekiama ginti I priede išvardytose direktyvose nurodytus kolektyvinius vartotojų interesus, siekiant užtikrinti sklandų vidaus rinkos veikimą.
- 6 Minėtos direktyvos I priede tarp direktyvų, kuriomis siekiama apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus, minimos direktyvos 93/13 ir 2005/29.
- 7 Reglamento Nr. 1215/2012 10 ir 34 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(10) šio reglamento taikymo sritis turėtų apimti visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus kai kurias aiškiai nustatytas bylas <...>

<...>

(34) turėtų būti užtikrintas [1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32)], [2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir šio reglamento tęstinumas ir tuo tikslu nustatytos pereinamosios nuostatos. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas [šią] konvenciją ir ją pakeičiančius reglamentus.“

- 8 Reglamento Nr. 1215/2012 I skyriaus „Taikymo sritis ir apibrėžtys“ 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma šis reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdant valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*).“

Belgijos teisė

2013 m. liepos 30 d. įstatymas

- 9 2013 m. liepos 30 d. *Wet betreffende de verkoop van toegangsbewijzen tot evenementen* (Įstatymas dėl renginių bilietų perpardavimo) (*Belgisch Staatsblad*, 2013 m. rugsėjo 6 d., p. 63069, toliau – 2013 m. liepos 30 d. įstatymas) 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudžiama nuolat perparduoti renginių bilietus, nuolat siūlyti perparduoti renginių bilietus ir teikti priemones, kurios bus naudojamos nuolatiniam renginių bilietų perpardavimui. Pagal šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalį draudžiama pavieniais atvejais perparduoti renginių bilietus už didesnę nei galutinę kainą.

- 10 Kaip matyti iš 2013 m. liepos 30 d. įstatymo 14 straipsnio, *rechtbank van koophandel* (Komerčių bylų teismas, Belgija, vėliau tapo *vondernemingsrechtbank* (Įmonių teismas)) pirmininkas konstatuoja, kad padaryti veiksmai, kurie yra šio įstatymo 5 straipsnio pažeidimas, ir nurodo juos nutraukti. Šioje nuostatoje numatyta, kad ieškinį dėl tokių veiksmų nutraukimo gali pareikšti ministras, kuris atsakingas už ekonomiką, arba *directeur général de la direction générale du contrôle et de la médiation du service public fédéral de l'économie, des PME, des classes moyennes et de l'énergie* (Bendrosios kontrolės ir tarpininkavimo direkcijos prie Federalinės viešosios ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo ir energetikos tarnybos generalinis direktorius), arba suinteresuotieji asmenys.

Ekonominės teisės kodeksas

- 11 2013 m. vasario 28 d. *Wetboek economisch recht* (Ekonominės teisės kodeksas, redakcija, galiojusi klostantis pagrindinės bylos aplinkybėms, toliau – ETK) VI knygos 4 antraštinėje dalyje yra 1 skyrius „Nesąžininga komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“, kuriame esančiais VI.92–VI.100 straipsniais įgyvendinta Direktyva 2005/29. Šiuo klausimu šio kodekso VI.100, VI.97, VI.99 ir VI.93 straipsniuose apibrėžta nesąžininga komercinė veikla.
- 12 ETK XVII.1 straipsnyje numatyta, kad *rechtbank van koophandel* (Komerčių bylų teismas) pirmininkas konstatuoja, kad padarytas veiksmas, kuriuo pažeidžiamos šio kodekso nuostatos, išskyrus tam tikrus konkrečius ieškinius, ir nurodo jį nutraukti.
- 13 ETK XVII.7 straipsnyje numatyta, kad ieškinį, grindžiamą šio kodekso XVII.1 straipsniu, gali pareikšti, be kita ko, suinteresuotieji asmenys, ministras, atsakingas už ekonomiką, Bendrosios kontrolės ir tarpininkavimo direkcijos prie Federalinės viešosios ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių, smulkiojo ir vidutinio verslo ir energetikos tarnybos generalinis direktorius arba vartotojų interesų gynimo asociacija, jeigu ji kreipiasi į teismą, siekdama apginti įstatuose apibrėžtus vartotojų kolektyvinius interesus.
- 14 ETK XV.2 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad šioje srityje kompetentingų tarnautojų parengti protokolai yra autentiški, kol neįrodyta priešingai.
- 15 Pagal šio kodekso XV.3.1 straipsnį šio kodekso XV.2 straipsnyje nurodyti tarnautojai, remdamiesi padarytomis išvadomis, gali surašyti įspėjimo protokolą ar protokolą arba pasiūlyti taikyti administracinę nuobaudą.

Teismų kodeksas

- 16 *Gerechtigd Wetboek* (Teismų kodeksas, Belgija) XXIII skyriaus „Dėl baudų“ 1385bis straipsnyje nustatyta, kad teismas šalies prašymu gali įpareigoti kitą šalį sumokėti pinigų sumą – baudą, jeigu neįvykdoma teismo nustatyta pagrindinė prievolė ir tai neturi poveikio žalos atlyginimui, jei žala padaryta. Remiantis šio kodekso 1385ter straipsniu, teismas gali paskirti baudą, be kita ko, kaip sumą, nustatomą pagal padarytą pažeidimą.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 17 2016 m. gruodžio 2 d. Belgijos valdžios institucijos *rechtbank van koophandel Antwerpen-afdeling Antwerpen* (Antverpeno komerčių bylų teismas, Antverpeno skyrius, Antverpenas, Belgija), veikiančio kaip laikinąsias apsaugos priemonės taikanti kolegija, pirmininkui pateikė ieškinius *Movic, Events Belgium ir Leisure Tickets & Activities International*, prašydamos visų pirma pripažinti, kad šios

bendrovės Belgijoje per savo eksploatuojamas interneto svetaines perparduoda bilietus į renginius didesnėmis nei pradinės kainos ir kad ši veikla yra 2013 m. liepos 30 d. ETK nuostatų pažeidimas, ir, antra, nurodyti nutraukti šią komercinę veiklą.

- 18 Papildomai Belgijos valdžios institucijos prašė nurodyti viešai paskelbti priimtą sprendimą šių bendrovių lėšomis, skirti 10 000 EUR baudą už kiekvieną konstatuotą pažeidimą nuo šio sprendimo įteikimo ir nuspręsti, kad, remiantis ETK, ateityje padarytus pažeidimus galės konstatuoti Ekonominės inspekcijos generalinės direkcijos įgaliotas tarnautojas, tiesiog surašydamas protokolą.
- 19 Šios trys bendrovės pateikė Belgijos teismų tarptautinės jurisdikcijos nebuvimu grindžiamą prieštaravimą ir teigė, kad Belgijos valdžios institucijos veikė vykdydamos valstybės įgaliojimus, todėl jų ieškiniai nepatenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį.
- 20 2017 m. spalio 25 d. sprendimu *rechtbank van koophandel Antwerpen-afdeling Antwerpen* (Komerčių bylų teismas, Antverpeno skyrius, Antverpenas) pirmininkas nusprendė, kad neturi tarptautinės jurisdikcijos nagrinėti pagrindinėje byloje pareikštų ieškinį. Jis pareiškė, kad Reglamentas Nr. 1215/2012 nagrinėjamu atveju netaikytinas, nes šie ieškiniai negali būti priskiriami prie „civilinių ar komerčių bylų“, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą.
- 21 Belgijos valdžios institucijos dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas, Belgija).
- 22 Pagrindinės bylos šalys nesutaria dėl klausimo, ar viešosios valdžios institucijos įgyvendinama kompetencija pareikšti ieškinį, siekiant, kad būtų nutraukti 2013 m. liepos 30 d. įstatymo ir ETK pažeidimai, yra valstybės įgaliojimų vykdymas.
- 23 Belgijos valdžios institucijos tvirtina, kad pagrindinėje byloje jos gina ne viešąjį interesą, prilyginamą jų interesui, bet bendrąjį interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi nacionalinės teisės aktų komercinės veiklos srityje, kuriais savo ruožtu siekiama apsaugoti tiek verslininkų, tiek vartotojų privačius interesus, nes šią veiklą reglamentuoja bendrosios teisės nuostatos, taikomos privačių asmenų tarpusavio santykiams, todėl šiuos ginčus apima „civilinės ir komercinės bylos“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį.
- 24 Atsakovės pagrindinėje byloje, atvirkščiai, teigia, kad Belgijos valdžios institucijos veikia įgyvendindamos savo, kaip viešosios valdžios institucijos, teisę, kuria remdamosi jos, kitaip nei paprasti privatūs asmenys ar įmonės, gali pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo, neturėdamos savo interesų. Taigi Belgijos valdžios institucijos veikia vykdydamos valstybės įgaliojimus, nes atitinkamų bendrovių komercinė veikla joms neturi įtakos.
- 25 Esant tokioms aplinkybėms, *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar byla, kuri grindžiama Belgijos valdžios institucijų pagal 2013 m. liepos 30 d. įstatymo <...> 14 straipsnį ir [ETK] XVII.7 straipsnį pareikštu ieškiniu dėl vartotojų atžvilgiu neteisėtų veiksmų rinkoje arba neteisėtos komercinės veiklos konstatavimo ir nutraukimo Nyderlandų bendrovėms, kurios interneto svetainėse Nyderlanduose orientuojasi daugiausia į klientus Belgijoje ir jiems perparduoda Belgijoje vykstančių renginių bilietus, turi būti laikoma civiline arba komercine byla, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 1 straipsnio 1 dalį, ir ar dėl to tokioje byloje priimtas teismo sprendimas gali patekti į šio reglamento taikymo sritį?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo užduotas klausimas iš esmės susijęs su teismo, turinčio jurisdikciją nagrinėti ieškinius, kuriuos valstybės narės valdžios institucijos pareiškė kitoje valstybėje narėje įsteigtoms bendrovėms ir kuriais siekiama, kad būtų konstatuota ir nutraukta tariamai neteisėta šių bendrovių komercinė veikla, skirta pirmojoje valstybėje narėje gyvenantiems vartotojams, nustatymu.
- 27 Reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nagrinėjamas ginčas taip pat apima tris papildomai suformuluotus prašymus, t. y. prašymus nurodyti taikyti viešo paskelbimo priemones, skirti baudą ir nuspręsti, kad ateityje padaromi pažeidimai gali būti konstatuojami šių institucijų įgaliotam tarnautojui tiesiog surašant protokolą.
- 28 Taigi, kaip savo išvados 14 punkte pažymėjo generalinis advokatas, tam, kad remdamasis Reglamentu Nr. 1215/2012 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų nuspręsti, ar turi jurisdikciją nagrinėti ginčus pagrindinėje byloje, jis turi nustatyti, kad nė vienas iš Belgijos valdžios institucijų pateiktų reikalavimų negali visiškai ar iš dalies pašalinti šio reglamento materialinės taikymo srities.
- 29 Pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiamam teismui turi pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris tam teismui leistų priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Gysbrechts ir Santurel Inter*, C-205/07, EU:C:2008:730, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2015 m. vasario 12 d. Sprendimo *Baczó ir Vizsnyiczai*, C-567/13, EU:C:2015:88, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), prireikus performuluodamas prejudicinį klausimą.
- 30 Šiomis aplinkybėmis į prašymą priimti prejudicinį sprendimą bus atsakyta, atsižvelgiant ne tik į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiamam teismui pateiktus pagrindinius, bet ir į papildomus prašymus.
- 31 Taigi reikia manyti, kad savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje esanti sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ apima vienos valstybės narės valdžios institucijų kitoje valstybėje narėje įsisteigusiams verslininkams pareikštą ieškinį, kuriuo šios institucijos visų pirma prašo konstatuoti, kad padaryti tariamai nesąžiningai komercinei veiklai prilygstantys pažeidimai, ir nurodyti juos nutraukti, o papildomai – nurodyti taikyti viešo paskelbimo priemones, skirti baudą už konstatuotus pažeidimus ir nuspręsti, kad ateityje padaromi pažeidimai gali būti konstatuojami šių institucijų įgaliotam tarnautojui tiesiog surašant protokolą.
- 32 Pirmiausia reikia priminti, kad Reglamentu Nr. 1215/2012 panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas Nr. 44/2001, kuris savo ruožtu pakeitė Reglamento Nr. 1215/2012 34 konstatuojamojoje dalyje minimą konvenciją, todėl Teisingumo Teismo pateiktas šių teisės aktų nuostatų išaiškinimas, kaip matyti iš nurodytos konstatuojamosios dalies, taip pat taikomas ir pastarajam reglamentui, kai šių teisės aktų nuostatas galima laikyti „lygiavertėmis“.
- 33 Siekiant kuo labiau užtikrinti, kad valstybės narės ir suinteresuotieji asmenys pagal Reglamentą Nr. 1215/2012 turėtų lygias ir vienodas teises ir pareigas, šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“ negalima aiškinti kaip paprastos nuorodos į valstybės narės vidaus teisę. Šią sąvoką reikia laikyti savarankiška sąvoka, kurią būtina aiškinti atsižvelgiant, pirma, į šio reglamento tikslus bei sistemą ir, antra, į bendruosius principus, išplaukiančius iš nacionalinės teisės sistemų (2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 34 Be to, kaip visų pirma matyti iš Reglamento Nr. 1215/2012 10 konstatuojamosios dalies, dėl būtinybės užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą ir, siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, dėl būtinybės užtikrinti, kad valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai, minėtą sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“ reikia aiškinti plačiai (2019 m. vasario 28 d. Sprendimo *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 35 Galiausiai Teisingumo Teismas ne kartą nurodė, kad nors tam tikri viešosios valdžios institucijų ir privatinės teisės subjektų ginčai gali patekti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, taip nėra tais atvejais, kai valdžios institucija vykdo valstybės įgaliojimus (šiuo klausimu žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Sapir ir kt.*, C-645/11, EU:C:2013:228, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Sunico ir kt.*, C-49/12, EU:C:2013:545, 34 punktą).
- 36 Iš tiesų, kai viena iš ginčo šalių naudojami viešosios valdžios įgaliojimais, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, toks ginčas nepriskiriamas prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2007 m. vasario 15 d. *Lechouritou ir kt.*, C-292/05, EU:C:2007:102, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2019 m. vasario 28 d. Sprendimo *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Tuo remiantis darytina išvada, kad siekiant nustatyti, ar byla apima sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, ir atitinkamai, ar ji patenka į šio reglamento taikymo sritį, reikia išsiaiškinti, koks teisinis santykis sieja ginčo šalis ir jo dalyką, arba kaip alternatyvą išnagrinėti pareikšto ieškinio pagrindą ir jo pareiškimo sąlygas (šiuo klausimu žr. 1976 m. spalio 14 d. Sprendimo *LTU*, 29/76, EU:C:1976:137, 4 punktą ir 2019 m. vasario 28 d. Sprendimo *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 38 Kalbant apie tokio prašymo, koks pateiktas pagrindinėje byloje, pagrindą, reikia priminti, kad Direktyvos 93/13 7 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog valstybės narės turi iškelti bylą teisme, kad būtų užkirstas kelias tolesniam nesąžiningų sąlygų naudojimui sutartyse su vartotojais.
- 39 Be to, Direktyvos 2005/29 11 straipsnyje „Vykdydamas [Teisės aktų taikymas]“ numatytos įvairios sąlygos, kada galima prašyti pripažinti komercinę veiklą neteisėta ir nurodyti ją nutraukti.
- 40 Galiausiai Direktyvos 2009/22 I priede direktyvos 93/13 ir 2005/29 minimos tarp Sąjungos teisės priemonių, kuriomis ginami kolektyviniai vartotojų interesai.
- 41 Dėl ieškinių dėl neteisėtų veiksmų nutraukimo ir sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, Teisingumo Teismas jau pareiškė, kad ieškinys dėl uždraudimo verslininkams su vartotojais sudaromose sutartyse naudoti nesąžiningas sąlygas, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 93/13, tiek, kiek juo siekiama, kad teismas patikrintų privatinės teisės santykius, patenka į sąvoką „civilinės bylos“ (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 1 d. Sprendimo *Henkel*, C-167/00, EU:C:2002:555, 30 punktą). Ši jurisprudencija vėliau pakartota ir išplėsta Direktyvoje 2009/22 nurodytiems ieškiniams dėl neteisėtų veiksmų nutraukimo (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 28 d. Sprendimo *Verein für Konsumenteninformation*, C-191/15, EU:C:2016:612, 38 ir 39 punktus).
- 42 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškiniai, kuriais siekiama, kad būtų konstatuota ir nutraukta nesąžininga komercinė veikla, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2005/29, taip pat patenka į sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį.

- 43 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme nagrinėjamaie ieškiniiais siekiama užtikrinti, kad būtų paisoma pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose įtvirtinto draudimo nuolat perparduoti renginių bilietus arba pavieniais atvejais perparduoti renginių bilietus už didesnę nei galutinę kainą, nes toks perpardavimas gali būti laikomas nesąžininga komercine veikla pagal šį teisės aktą.
- 44 Vis dėlto, kalbant apie pateikto ieškinio pareiškimo sąlygas, reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamus ieškinius pareiškė ne privatinės teisės subjektai, kaip antai vartotojai ar vartotojų apsaugos užtikrinimo srityje veikiančios organizacijos, o Belgijos valdžios institucijos, kurios atsakingos, be kita ko, už vartotojų apsaugos užtikrinimą.
- 45 Nagrinėjamu atveju atsakovės pagrindinėje byloje ginčija tai, kad ieškinius gali apimti sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, visų pirma teigdamas, kad Belgijos valdžios institucijos neprivalo įrodyti, jog yra suinteresuotos pradėti tokius procesus, kaip pagrindinėje byloje.
- 46 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad, kaip matyti iš 2013 m. liepos 30 d. įstatymo 14 straipsnio 1 dalies ir ETK XVII.7 straipsnio, nacionalinės teisės aktų leidėjas patvirtino asmenų, turinčių teisę pareikšti tokį ieškinį, sąrašą.
- 47 Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad aplinkybė, jog kompetencija ar įgaliojimas buvo suteikti pagal įstatymą, savaime nėra lemiamas, kad būtų galima padaryti išvadą, jog valstybės institucija vykde valstybės įgaliojimus (dėl sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse („dokumentų įteikimas“) ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007, p. 79), pagal analogiją žr. 2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *Fahnenbrock ir kt.*, C-226/13, C-245/13 ir C-247/13, EU:C:2015:383, 56 punktą).
- 48 Nagrinėjamu atveju iš 2013 m. liepos 30 d. įstatymo 14 straipsnio 1 dalies ir ETK XVII.7 straipsnio formuluotės matyti, kad Belgijos valdžios institucijos, kaip ir suinteresuotieji asmenys bei vartotojų apsaugos asociacijos, turi teisę kreiptis į *rechtbank van koophandel* (Komerčių bylų teismas), tapusio *ondernemingsrechtbank* (Įmonių teismas), pirmininką, kad šis konstatuotų šios srities nacionalinės teisės aktų pažeidimą ir nurodytų išduoti dokumentą su įpareigojimu nutraukti veiksmus.
- 49 Tuo remiantis darytina išvada, kad Belgijos valdžios institucijų procesinė padėtis šiuo aspektu yra panaši į vartotojų apsaugos organizacijų padėtį.
- 50 Antra, neatrodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose būtų nustatytos suinteresuotumo pareikšti ieškinį pripažinimo taisyklės, pagal kurias Belgijos valdžios institucijoms būtų taikomos specialios sąlygos, palyginti su taikomomis kitiems ieškovams.
- 51 Konkrečiai kalbant, su sąlyga, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atliks patikrinimus, viešosios valdžios institucijos neturi didesnio suinteresuotumo pareikšti ieškinį nei ETK XVII.7 straipsnyje nurodytos ieškovų kategorijos.
- 52 Taigi, nors tiesa, kad neatrodo, jog pagrindinėje byloje Belgijos valdžios institucijos turėjo įrodyti suinteresuotumą pareikšti ieškinį, ši aplinkybė neišvengiamai susijusi su tuo, kad jos galėjo imtis veiksmų tik remdamosi įgaliojimais, kurie joms suteikti pagal įstatymą kovos su tam tikra nesąžininga komercine veikla srityje.
- 53 Be to, kaip savo išvados 29 punkte pažymėjo generalinis advokatas, bendrojo intereso gynimas negali būti painiojamas su viešosios valdžios prerogatyvų vykdymu.

- 54 Taigi neatrodo, kad, kiek tai susiję su pagrindine byla, sąlygos, nustatytos tam, kad Belgijos valdžios institucijos turėtų suinteresuotumą pareikšti ieškinį, būtų viešosios valdžios prerogatyvų vykdymas, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 55 Be to, atsakovės pagrindinėje byloje atkreipia dėmesį į tai, kad Belgijos valdžios institucijos kaip įrodymą teisme naudoja savo pačių padarytas išvadas ir pareiškimus, todėl svarbiausius bylos dokumentus sudaro įvairios valstybės kontrolierių ataskaitos ir išvados, o tai priskirtina prie viešosios valdžios prerogatyvų vykdymo.
- 56 Kaip savo išvados 59 punkte pažymėjo generalinis advokatas, jeigu viešosios valdžios institucijos pareikštas ieškinys nepatektų į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį vien dėl to, kad ši institucija naudojasi dėl savo prerogatyvų surinktais įrodymais, tai susilpnintų Sąjungos teisės aktų leidėjo pripažintų vartotojų apsaugos įgyvendinimo priemonių praktinį veiksmingumą. Iš tiesų, skirtingai nei pagal modelį, kai pati administracinė institucija sprendžia dėl pažeidimo pasekmių, tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, būtent viešosios valdžios institucija yra įgaliota ginti vartotojų interesus teisminėse institucijose.
- 57 Tik tuo atveju, jei dėl naudojimosi tam tikrais įrodymais viešosios valdžios institucijos padėtis konkrečiai nėra tokia pati kaip privatinės teisės subjekto esant analogiškam ginčui, reikėtų manyti, kad nagrinėjamu atveju tokia institucija naudojosi viešosios valdžios prerogatyvomis.
- 58 Reikia patikslinti, kad paprastas prieštaravimų ar įrodymų surinkimas ir apibendrinimas, kurį galėtų atlikti verslininkų ar vartotojų kolektyvinė grupė, negali prilygti tokių prerogatyvų vykdymui.
- 59 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo turimos informacijos nematyti, kad, vykstant procesui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, Belgijos valdžios institucijos būtų naudojusios įrodymus, gautus naudojantis viešosios valdžios prerogatyvomis, o tai prirėikus turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 60 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškinys, kurį valstybės narės valdžios institucijos pareiškia kitoje valstybėje narėje įsisteigusiems verslininkams ir kuriuo šios institucijos visų pirma prašo konstatuoti, kad padaryti pažeidimai, kurie yra tariamai neteisėta nesąžininga komercinė veikla, ir nurodyti juos nutraukti, patenka į sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį.
- 61 Kiek tai susiję su papildomais reikalavimais pagrindinėje byloje, reikia pažymėti, kad prašymai nurodyti taikyti paskelbimo priemones ir skirti baudą yra, kaip savo išvados 71 ir 72 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, įprastos civilinio proceso priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti teismo sprendimo, kuris bus priimtas, vykdymą.
- 62 Vis dėlto, kalbant apie Belgijos valdžios institucijų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateiktą prašymą, kuriuo siekiama, kad Ekonominės inspekcijos generalinio direktorato įgaliotam tarnautojui būtų suteikta kompetencija konstatuoti pažeidimus, kurie gali būti padaryti ateityje, tiesiog surašant protokolą, reikia pažymėti, kad, kaip savo išvados 75–77 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, negalima teigti, kad toks prašymas patenka į sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, nes jis iš tikrųjų susijęs su specialiais įgaliojimais, viršijančiais suteikiamus pagal privačių asmenų tarpusavio santykiams taikomas teisės normas.
- 63 Vis dėlto remiantis bendra Reglamento Nr. 1215/2012 struktūra papildomo prašymo baigtis neturi būti susieta su pagrindinio prašymo baigtimi (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *Aannemingsbedrijf Aertssen ir Aertssen Terrassements*, C-523/14, EU:C:2015:722, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), todėl valstybės narės teismo tarptautinė jurisdikcija nagrinėti pagrindinį prašymą gali būti grindžiama šiuo reglamentu, bet nebūtinai tai taikoma ir su juo susijusiems papildomiems prašymams, ar atvirkščiai.

- 64 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje vartojama sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ apima vienos valstybės narės valdžios institucijų kitoje valstybėje narėje įsisteigusiems verslininkams pareikštą ieškinį, kuriuo šios institucijos visų pirma prašo konstatuoti, kad padaryti tariamai nesąžiningai komercinei veiklai prilygstantys pažeidimai, ir nurodyti juos nutraukti, o papildomai – nurodyti taikyti viešo paskelbimo priemonės ir skirti baudą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 65 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje vartojama sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ apima vienos valstybės narės valdžios institucijų kitoje valstybėje narėje įsisteigusiems verslininkams pareikštą ieškinį, kuriuo šios institucijos visų pirma prašo konstatuoti, kad padaryti tariamai nesąžiningai komercinei veiklai prilygstantys pažeidimai, ir nurodyti juos nutraukti, o papildomai – nurodyti taikyti viešo paskelbimo priemonės ir skirti baudą.

Parašai.